

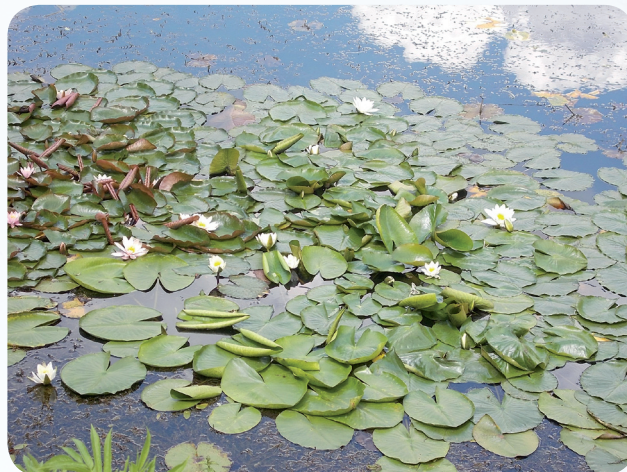

Slovenská agentúra životného prostredia začala v roku 2019 mapovanie mokradí v mestských sídlach. Mapovanie bolo zamerané na zistenie aktuálneho stavu mokradí, určenie typov biotopov, stanovenie negatívnych vplyvov na mokrade, spracovanie návrhu odporúčaní na elimináciu ich degradácie. Výstupy budú slúžiť dotknutým samosprávam, ako informačný materiál o týchto územiach.

Súčasný stav mokradí v mapovaných mestách je značne ovplyvnený antropogénnou činnosťou, dochádza k ubúdaniu pôvodných druhov rastlín z dôvodu šírenia invázných rastlín (krídlatka japonská, zlatobyľ kanadská, netýkavka veľkokvetá, ježatec laločnatý), ktoré sa stávajú dominantnými druhmi.

V mapovaných mestách okrem vodných tokov a stojatých vôd boli zmapované vzácne mokrade typu pramenísk, slatín s vysokým obsahom báz, vápnite slatiny, mŕtve ramená riek, s výskytom chránených a ohrozených druhov rastlín a živočíchov. Menej druhovo atraktívne ale významné pre živočíchov sú v mestách trstoviská, ktoré sú podceňované a často zastavané.

Mestá uvedomujúce si význam mokradí začínajú s ich revitalizáciou, spojenou využitím územia pre športovo-rekreačné a náučné účely (informačné tabule o význame, hodnote, druhovom zložení mokradí). Pochopenie hodnôt a fungovania mokradných ekosystémov, ich ochrana a rozumné využívanie sú životne dôležité pre ľudstvo.

Kontaktná adresa

Slovenská agentúra životného prostredia
Odbor starostlivosti o sídla, regióny a krajinu
Tajovského 28, Banská Bystrica 975 90
Tel.: 048 43 74 281, 0907 850 139

E-mail: o-ssrk@sazp.sk

MOKRADE V MESTSKÝCH SÍDLACH

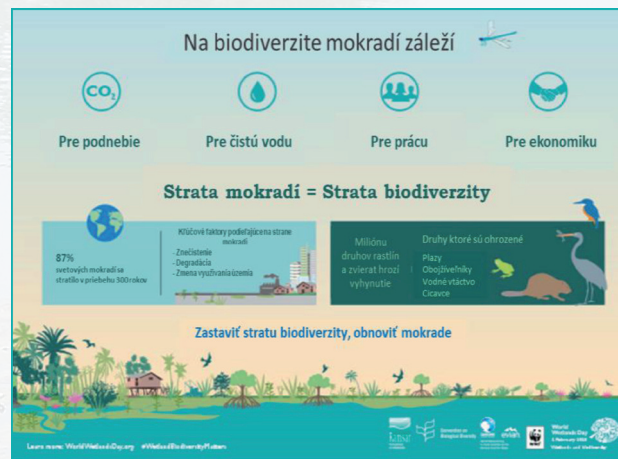
MOKRADE

V prírodných podmienkach strednej Európy sú za mokrade považované biotopy, ktorých existencia je podmienená prítomnosťou vody. Sú to územia s močiarimi, slatinami, rašeliniskami a vodami prírodnými alebo umelými, trvalými alebo dočasnými, stojatými aj tečúcimi.

LEGISLATÍVNA OPORA OCHRANY MOKRADÍ NA SLOVENSKU

- Ramsarský dohovor,
- 4. strategický plán Ramsarského dohovoru na roky 2016 – 2024,
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny,
- Akčný plán pre mokrade na roky 2019 – 2021 k aktualizovanému Programu Starostlivosti o mokrade Slovenska do roku 2024.

MOKRADE V SÍDLACH

V roku 2019 žilo na Slovensku 2 907 444 obyvateľov v mestách. Ľudia sa sťahujú do miest predovšetkým kvôli práci a lepším životným podmienkam. Je predpoklad, že do r. 2050 podiel populácie v mestách dosiahne 66 %.

V mestskom prostredí je význam mokradí veľmi dôležitý. Obyvateľom mokrade poskytujú mnohé ekosystémové služby a ponúkajú inovátné prístupy na zvýšenie kvality životného prostredia miest:

- zvyšujú lokálnu odolnosť, zlepšujú zdravie a blahobyt obyvateľov miest,
- vytvárajú priestor na rekreáciu obyvateľstva v prírodnom prostredí,
- podporujú a vytvárajú priestor pre biodiverzitu v mestách a jej ochranu,
- znižujú environmentálne riziká ako znečistenie vôd a ovzdušia,
- zmierňujú účinky poveternostných udalostí (teplotné vlny, extrémne zrážky, povodne),
- zásobujú pitnou vodou,
- sú zdrojom živobytia.

ZAČLENENIE MOKRADÍ DO MESTSKÝCH SÍDIEL

Priame zapojenie mokradí do mestského života je možné prostredníctvom územného plánovania:

- začleniť a naprojektovať mokrade do nových obytných štvrtí, komunitných zariadení, parkov, oddychových a rekreačných zón,
- vytvoriť projekty na revitalizáciu zdegradovaných mokradí v mestách,
- podporiť iniciatívy a projekty na zvýšenie biodiverzity v mestách, cez ochranu mokradí,
- využiť mokrade na tlmenie odtoku zrážok z územia a na spomalenie rýchlosti odtoku. Je to nový prístup v porovnaní s rýchlymi drenážnymi systémami s použitím priekop a potrubia,
- využiť mokrade na čistenie dažďových vôd. Mestské mokrade sú schopné čistiť odpadovú vodu efektívnym a dostupným spôsobom a sú desaťkrát lacnejšie ako bežné, modernejšie čistiace zariadenia odtoku mestských dažďových vôd,
- vytvoriť umelé mestské mokrade na lokalitách s dostatkom miesta zabezpečujúce filtráciu a čistenie dažďovej vody a zároveň poskytujúce priestor pre rekreáciu.

